

Comhairle mu Fhoghlam Gàidhlig

Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig:
feallsanachd airson Gàidhlig

Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig: a' cruthachadh feallsanachd airson na Gàidhlig ann an sgoiltean tro Mheadhan na Gàidhlig is ann an suidheachaidhean eile.

Prìomh fhiosrachadh:

- Feumaidh an t-solair tro Mheadhan na Gàidhlig air fad a bhith ag amas air feallsanachd a chruthachadh a tha taiceil a thaobh bhith ag ionnsachadh na Gàidhlig. Airson seo, tha àite cudromach aig an luchd-obrach air fad, aig clann, aig daoine òga agus aig pàrantan.
- Feumaidh beachd deimhinneach agus in-ghabhalach a bhith aig a h-uile ball de choimhearsnachd na sgoile mun Ghàidhlig agus a thaobh nan daoine a bhios a' bruidhinn 's ag ionnsachadh a' chànain.
- An uair a tha solair tro Mheadhan na Gàidhlig agus tro Mheadhan na Beurla còmhla san aon sgoil, feumaidh a' chlann air fad an cothrom a bhith aca ionnsachadh mu chànain, mu chultar agus mu dhualchas na Gàidhlig mar phàirt de dhearbha-aithne na h-Alba.
- Feumaidh clann is daoine òga a bhith air am brosnachadh gus a bhith a' bruidhinn 's a' cleachdadh na Gàidhlig airson raon de dh'adhbharan ann a bhith a' leasachadh an ionnsachaidh thar a' churraicealaim agus a' cur ris an fheallsanachd airson Gàidhlig ann an sgoil.

13.1 Feumaidh an t-solair tro Mheadhan na Gàidhlig air fad a bhith ag amas air feallsanachd a chruthachadh a tha taiceil do bhith ag ionnsachadh na Gàidhlig. Airson seo, tha àite cudromach aig an luchd-obrach air fad, aig clann, aig daoine òga agus aig pàrantan.

13.2 Tha feallsanachd airson Gàidhlig air a chruthachadh le bhith a' cleachdadh na Gàidhlig airson a bhith a' libhrigeadh thar nan ceithir co-theacsaichean den churraicealam. Tha e stèidhichte air uair ann an cànan 's ann an cultar na Gàidhlig agus ann a bhith a' comharrachadh dà-chànanas.

13.3 Feumaidh beachd deimhinneach is in-ghabhalach a bhith aig a h-uile ball de choimhearsnachd na sgoile mun Ghàidhlig is a thaobh nan daoine a bhios a' bruidhinn 's ag ionnsachadh a' chànain. Feumaidh tuigse choitcheann a bhith ann mu **carson a tha a' Ghàidhlig cudromach agus a luach a tha innte a thaobh ionnsachaidh**. Tha feallsanachd airson Gàidhlig cùramach, àrachail, is làn spèis agus a' toirt a' chothruim don luchd-obrach, don chloinn is do dhaoine òga air fad a bhith an sàs ann an conaltraidhean gu tric tro mheadhan na Gàidhlig. Tha seo a' ciallachadh gur i a' Ghàidhlig cànan na sgoile. A thuilleadh air seo, feumaidh gach neach a tha an sàs san t-solair tro Mheadhan na Gàidhlig tuigse a bhith aca air carson a chluinneas iad a' Ghàidhlig air a bruidhinn 's air a cleachdadh san sgoil. Mura h-eil iad fhathast fileanta sa Ghàidhlig, feumaidh iad a bhith dealasach mu bhith a' cleachdadh 's ag ionnsachadh beagan Gàidhlig, eadhoin dìreach abairtean nàdarraich làitheil. Is e dòigh ionnsachaidh sònraichte a th' ann am bogadh. Bu chòir tuigse a bhith aig na h-uile air an fheallsanachd a th' air a chùl agus na cleachdaidhean a tha na chois. San t-solair tro Mheadhan na Gàidhlig, tha a' Ghàidhlig air a cluinntinn 's air a faicinn fad na h-ùine sna seòmraichean-sgoile, a-staigh agus a-muigh. Tha seo a' cuideachadh ann a bhith a' leasachadh fileantachd chloinne is dhaoine òga agus a' toirt cothroman fìora do chlann a bhith a' cleachdadh an cuid Gàidhlig. Tha a' Ghàidhlig air a cleachdadh aig tachartasan is làraich làn-sgoile, mar eisimpleir aig co-chruinneachaidhean, aig cuirm-dhuaisean, ag ainmeachadh nithean, a' tadhal air seòmraichean-clas, san t-seòmar-bidh agus a' freagairt an fhòin. Tha a' Ghàidhlig faicsinneach, mar eisimpleir ann an soidhnichean 's ann an conaltradh leithid litrichean is puist-dealain. Tha seo a' cuideachadh ann a bhith a' cur na Gàidhlig an cèill air taobh a-muigh an t-seòmair-clas.

13.4 An uair a tha **solair tro Mheadhan na Gàidhlig agus tro Mheadhan na Beurla còmhla san aon sgoil, feumaidh a' chlann air fad an cothrom a bhith aca ionnsachadh mu chànan, chultar agus dhualchas na Gàidhlig mar phàirt de dhearbh-aithne na h-Alba.** Tha Modh-obrach 1+2 a thaobh ionnsachadh cànan a' tabhann chothroman airson na Gàidhlig ionnsachadh. Feumaidh tuigse co-roinnte a bhith aig an luchd-obrach air fad, clann is daoine òga, air an fheallsanachd a thaobh na Gàidhlig. An uair a tha solair tro Mheadhan na Gàidhlig agus tro Mheadhan na Beurla còmhla san aon sgoil, tha a' Ghàidhlig air a cluinntinn is air a faicinn fad na h-ùine sna seòmraichean-sgoile, taobh a-muigh an t-seòmar-sgoile 's air a' bhlàr a-muigh. Bidh an fheadhainn a tha a' dèanamh Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig cuideachd a' cleachdadh an cuid Ghàidhlig airson an cuideachadh gus a bhith a' fàs nas fhileanta agus gus cothroman fìora a thoirt dhaibh ann a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig. Tha a' Ghàidhlig air a cleachdadh aig tachartasan is làraich làn-sgoile. Tha a' Ghàidhlig faicsinneach, mar eisimpleir ann an soidhnichean 's ann an conaltradh leithid litrichean is puist-dealain. Tha seo a' cuideachadh ann a bhith a' cur na Gàidhlig an cèill taobh a-muigh an t-seòmar-clas.

13.5 Feumaidh clann is daoine òga a bhith air am brosnachadh gus a bhith a bhith a' bruidhinn 's a' cleachdadh na Gàidhlig airson raon de dh'adhbharan ann a bhith a' leasachadh an ionnsachaidh thar a' churraicealaim agus a' cur ris an **fheallsanachd airson Gàidhlig** ann an sgoil. Tha seo a' toirt deagh chothrom do chlann a bhith a' stiùireadh an ionnsachaidh 's an coileanaidh aca fhèin agus aig feadhainn eile. Ann a bhith a' leasachadh nan ceithir chomasan den Churraicealam airson Sàr-mhathais, tha mòran chothroman ann do chlann is do dhaoine òga a thaobh a bhith gnìomhach is neo-eisimeileach ann an iomairt, agus ann an tachartasan is gnìomhan cultarail, ciùil, spòrs, agus obair saor-thoileach is ceannardas. Ann a bhith a' dèanamh seo, bu chòir do choileanaidhean chloinne is dhaoine òga a bhith air an aithneachadh tro chlàradh agus le duaisean is cuachan sgoile, ionadail agus nàiseanta. Tha uallach airson a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil an feallsanachd a thaobh na Gàidhlig cuideachd a' dol a-mach gu luchd-tadhail na sgoile, ge bith an e com-pàirtiche, pàrant no ball den choimhearsnachd a th' annta. Feumaidh iad cuideachd am pàirt a chluich ann a bhith a' cur ri feallsanachd airson Gàidhlig leis an dealas aca a thaobh cleachdadh na Gàidhlig. Bu chòir an cleachdadh de **theicneòlas fiosrachaidh agus conaltraidh** agus ceòl a bhith air a mheudachadh gus àrainn Ghàidhlig a chruthachadh ann an sgoiltean. Mar a bhios luchd-tadhail a' tighinn chun na sgoile, bu chòir soidhnichean is clàraidhean a bhith am follais a tha ag innse gu bheil a' cur luach sa Ghàidhlig san sgoil agus gu bheil i air a cleachdadh innte.

